

УДК 355.1–053.18“364”:94(477.25)“1941/1943”

© Віта КОНІНА

МІСЦЯ ПАМ'ЯТІ ПРО ДРУГУ СВІТОВУ ВІЙНУ В КИЇВСЬКОМУ МІКРОРАЙОНІ ТРОЄЩИНА

До уваги читачів пропонується стаття про історію київського мікрорайону Троєщина в роки Другої світової війни. Спираючись на широке коло джерел та літератури, детально описано місця пам'яті загиблих у боях на цій території, її уродженців і мешканців, які в лавах Червоної армії брали участь у німецько-радянській війні.

Ключові слова: м. Київ, Троєщина, Вигурівщина, Друга світова війна, військовослужбовець, братська могила.

Сьогодні Вигурівщина-Троєщина – житловий масив у м. Київ на лівому березі Дніпра, який територіально належить до Деснянського району. Масив побудовано на місці с. Вигурівщина та прилеглих до нього лук, із заходу він межує із с. Троєщина. Історія Вигурівщини й Троєщини сягає у глибину століть. Поблизу сіл археологами виявлені поселення доби неоліту, Трипільської культури, епохи бронзи (IV–II тис. до н. е.). Як відомо, у середньовіччі Київ був містом-фортецею, тому в системі оборонних споруд неабияку роль відіграли укріплені навколишні містечка зі своїми невеликими замками. На півночі був Вишгород, на заході – Білгород, на півдні – Трипілля, на сході – Вигурівщина, що розкинулася понад р. Чорторий (Десенка) [4, 245].

Уперше в літописах цю місцевість згадано під назвою Городець, що є беззаперечним свідченням наявності укріплень навколо цього давнього поселення. Не раз вона ставала місцем ведення переговорів і примирення між руськими князями. Зокрема, у 1026 р. великий князь Київський Ярослав Мудрий уклав тут мирну угоду зі своїм братом Мстиславом князем Чернігівським, а в 1097 р. Володимир Мономах викликав у Городець для примирення братів Давида й Олега Святославичів.

У XIV ст. Городець був родинним гніздом князів Милославських, тож у літописах місцевість згадується як «Милославці», «Милославичі», «Мирославское», «Мирославичі». Правнук великого князя Литовського Ольгерда Семен Олелькович, який у 1455–1471 рр. був останнім удільним князем Києва, на місці дrev-

нього Городця, в Милославичах, звів замський дерев'яний замок. Вали цього замку збереглися аж до ХХ ст. [3, 6].

Думки про те, що Городець та Милославичі і є пізнішою Вигурівщиною (тобто що це той самий населений пункт), притримується частина істориків: Є. Голованський, М. Новицький, В. Гошкевич, М. Грушевський, П. Клепатський та ін.

Зокрема, Є. Голованський стверджує, що «село Вигурівщина в давнину називалося Милославщиною... на Вигурівщину воно перейменоване в ХVІ ст. за ім'ям колишнього власника Івана (Яна) Вигури – службовця при воєводі К.К. Острозькому, похованому пізніше в Михайлівському монастирі. Власник с. Вигура заповідав обителі Св. Михайла саме село, заселене козаками».

Вигурівщина була подарована 12 грудня 1572 р. Михайлівському Золотоверхому монастирю її власником Яном Вигурою, службовцем київського воєводи князя Костянтина Острозького, що було юридично закріплено і про що йдеться в Універсалі від 1 грудня 1574 р.

Одержавши Вигурівщину, монастир наприкінці ХVІІ ст. значно розширив цей маєток, скупивши невеликі ділянки в сусідів – посполитих і козаків [12, 158].

Що ж до Троєщини, то в ХVІ ст., коли села ще не існувало, місцевість ця мала назви «Чурилівщина», «Ґрунт Троїцький», бо належала Троїцькому лікарняному монастирю Києво-Печерської лаври. Звідси й назва села, яке ще на початку ХІХ ст. в документах нерідко називається «Троїцьке». Поселення, найімовірніше, виникло в ХVІІ ст., тоді з'являється й народна назва села «Троєщина» [12, 159].

Адміністративно ця територія до 1471 р. входила до складу Київського князівства, потім – до Київського воєводства Литовсько-Польської держави. Після козацької революції 1648–1657 рр. – до складу Київської, а від 1736 р. – Гоголівської сотні Київського полку, 1782 р. – до Київського намісництва. Від 1802 р. до 1902 р. с. Вигурівщина й Троєщина входили до складу Броварської, а від 1903 р. до 1923 р. – Микільсько-Слобідської волості Остерського повіту Чернігівської губернії. За радянських часів села знову належали до Броварського (1923–1927 рр.), потім (1927–1930 рр.) – до Київського району Київського округу.

Отже, від 1930–1937 рр. с. Вигурівщина й Троєщина опинились у приміській смузі. У 1920-ті рр. їхнє населення працювало переважно в артілях, які плели кошики з лози, що разом із молочними продуктами збувалися в м. Київ. Зв'язок із містом здійснювався через поштовий тракт Троєщина – Вигурівщина – Микільська Слобідка (8 км) й далі через Броварське шосе та ланцюговий міст до м. Київ. У 1930 рр. у селі створили колгосп, який існував до 1941 р. й був відновлений у 1944 р. У с. Троєщина було засновано партосередок, кооперативне товариство, відкрито школу-п'ятирічку й акушерський пункт. Діяли також артіль лозоплетіння, дитячі ясла та осередок Червоного Хреста. Розвивалася кооперативна мережа. У період хлібозаготівельної кризи 1927–1928 рр. радянські уповноважені витискали з тутешніх селян хліб. Результати першого року суцільної колективізації ввели селян у шоковий стан: знову було запроваджено продрозверстку,

хоча слова цього не вживали, зник ринок, гроші втрачали свою купівельну здатність. У 1931 р. троещинський колгосп об'єднав 22 господарства, але вимагалось колективізувати ще 50. На початку 1933 р. у с. Троещина було колективізовано 47 % сільських дворів.

Жителі тутешніх сіл відверто саботували колективізацію через постійні «тверді завдання» та податки, а також у зв'язку зі знищенням весняними водами озимини на площі 181 га.

У цей час селами прокотилися репресії не тільки проти заможних селян, а й проти середняків. На них накладали штрафи, вилучали їхнє майно та описували хати. Від Голодомору 1932–1933 рр. у селах померло понад 600 мешканців. Цілком очевидно, що після масового мору в колгоспі різко скоротилася врожайність зернових, яка у 1933–1934 рр. була найнижчою з 1921 р. [10].

У 1937 р. з утворенням Броварського району Київської області с. Вигурівщина й Троещина ввійшли до нього.

Руйнівні наслідки Другої світової не оминули і мешканців сіл Київщини, зокрема Вигурівщини й Троещини. Під час Київської оборонної операції (6 липня – 26 вересня 1941 р.) у смт Бровари діяли штаби Південно-Західного фронту (ПЗФ), військово-повітряних сил (ВПС) КОВО та п'ять військових аеродромів радянських ВПС. Броварське шосе під час відходу радянських військ із м. Київ фактично залишалось єдиною магістраллю, якою виводили особовий склад і техніку. Про це сказано в бойовому донесенні № 00435 від 14 вересня 1941 р. щодо стану військ фронту: «Найбільш загрозливий напрямок шосе Козелець – Бровари». Незважаючи на поразку Південно-Західного фронту РСЧА на Дніпрі, саме 72-денна оборона м. Київ зірвала плани гітлерівців і затримала «бліцкриг» ціною величезних людських втрат.

Наприкінці вересня 1941 р. добігала кінця тривала й уперта оборона Києва Червоною армією. Рухомим з'єднанням противника вдалося зімкнутися в районі м. Лохвиця й оточити значні сили Південно-Західного фронту. «...Кільце оточення на схід від Києва замкнуто. На зовнішньому фронті оточення – лише незначна активність противника. Противник явно послабив артилерійський вогонь у районі Києва...» – писав у своєму щоденнику начальник Генштабу Сухопутних військ Німеччини генерал Ф. Гальдер [1].

Штаб Південно-Західного фронту дістав дозвіл на відступ лише о 23:40 17 вересня, але було надто пізно, час був утрачений... [6].

На жаль, під час відходу з м. Київ у перші дні радянське керівництво втратило управління військами, які розпадалися на окремі бойові загони та групи. Деякі загони намагалися вийти з оточення через м. Переяслав. Разом із регулярними червоноармійськими частинами в оточенні перебували й київські партизанські, винищувальні загони та ополченці. Один із таких загонів із лівобережного с. Вигурівщина чисельністю до 170 осіб під проводом Г. Кузьменка та О. Світличного наприкінці вересня знищив близько 60 німців, 2 танки (ймовірно, штурмові артилерійські самохідні установки, які були у складі 6-ї армії),

9 автомобілів, а також під час двох окремих операцій біля смт Бориспіль та Дарниця звільнив 1900 радянських військовополонених [13, 27].

19 та 20 вересня 1941 р. с. Троєщина й Вигурівщина були окуповані гітлерівцями. Із приходом нацистів на їхню територію місцеве населення опинилося у цілком нових, до того невідомих реаліях, дуже швидко почалися систематичні утиски й репресії.

Від весни 1942 р. потреба німецької економіки в дешевій робочій силі з окупованих земель Східної Європи постійно зростала. Для мобілізації трудових ресурсів окупаційна влада почала вживати примусові заходи: молоді надсилали повістки з погрозами в разі непокори застосувати покарання до батьків; на вулицях і ринках влаштовували облави на юнаків та дівчат.

Молодь, примусово вивезена до Німеччини, потрапляла в атмосферу несвободи, нерідко у вороже настроєне оточення, часто зазнавала утисків та знущань, приниження гідності, постійно недоїдала, жила в нелюдських побутових умовах. Така доля не оминула й молоді с. Вигурівщина та Троєщина. За час окупації чимало мешканців загинуло, а 487 осіб були насильно вивезені до Німеччини.

В останні місяці й тижні свого перебування в Україні загарбники ще жорсткіше розправлялися з населенням, вдавалися до масових розстрілів мирних жителів, вогнем спустошували цілі села. 27 вересня 1943 р. карателі оточили с. Вигурівщина. Обливши бензином хати, гітлерівці підпалили їх. Було спалено 400 дворів, тобто все село [5, 132].

Анатолій Кузнецов у документальному романі «Бабин Яр» про ті дні згадує: «Із-за Дніпра доносився гул канонади. Горіли Дарниця, Сваром'є, Вигурівщина й Труханів острів. Вокзал був забитий німцями і фольксдойчами, що евакуювалися. Їхали біженці з Ростова, Харкова й Полтави, розповідали, що німці, відступаючи, залишають мертву землю. Підірвали мости через Дніпро, причому разом із вигнаними з того берега мешканцями: тіла падали у Дніпро впереміж із возами» [7, 287–288].

У довідці, що зберігається в Державному архіві Київської області, сказано: «Відступаючи, німецькі фашисти спалювали за собою все. Горіло село Троєщина Броварського району, куди не подивишся – тільки сині стовпи диму. 23 вересня 1943 р. в село в'їхала німецька автомашина, з якої вийшли німецькі солдати, і вже через декілька хвилин почали палити село. Так в селі Троєщина було спалено 436 хат» [2, 56].

Люди в цей час ховалися за межами села. Але після пожежі почали повертатися. Зібралися над берегом р. Десна, намагаючись переправитись. Проте о четвертій ранку наступної доби в село увірвався німецький загін і розпочав стрілянину. Уцілілих погнали на м. Київ. 28 вересня 1943 р. німці, щоб перешкодити наступу радянських військ, підірвали мости, що з'єднували береги.

Наприкінці вересня 1943 р. радянські війська вийшли на лівий берег р. Дніпро на 700-кілометровому фронті від смт Лоев до м. Запоріжжя.

До 30 вересня було створено 23 плацдарми, зокрема два найбільші – Букринський і Лютізький.

Київська наступальна операція, яка тривала від 3 до 13 листопада 1943 р., була складником битви за р. Дніпро, що відбувалася в серпні – грудні 1943 р., ставши однією з наймасштабніших операцій світової історії.

У боях було задіяно близько 4 млн осіб з обох сторін. Лінія фронту становила приблизно 1400 км, загальні втрати (убиті, поранені, полонені) налічували від 1 млн до 2,7 млн осіб. Були визволені від окупантів тисячі населених пунктів.

Саме під час Київської наступальної операції було вибито ворога з багатьох сіл Київської області, серед яких і Вигурівщина та Троєщина, визволені 29 вересня 1943 р. За подвиги в боях 30 їхніх жителів удостоєні урядових нагород [10].

У місцевості, де раніше були с. Вигурівщина й Троєщина Броварського району Київської області, до 1986 р. зберігалися два сільські кладовища.

На території Вигурівського цвинтаря розміщена була братська могила військовослужбовців, полеглих у боях Другої світової війни. За офіційними даними, тут було поховано 8 осіб [11, 435]. Ці воїни були вбиті за різних обставин і в різний час. Наприклад, 22, 24 та 27 жовтня 1943 р. загинули чотири бійці 126-го окремого загороджувального загону 38-ї армії 1-го Українського фронту, серед них – Михайло Декаленко і Степан Белан (Додатки 1, 2) [15, 104; 16, 137].

У Червоній армії загороджувальні загопи використовувалися для «стимулювання» стрілецьких підрозділів до наступу. У донесенні про втрати 38-ї армії 1-го Українського фронту не зазначено обставин, за яких загинули ці бійці. Оскільки село розміщене було неподалік від берегів р. Дніпро, можемо лише припустити, що 126-й окремий загороджувальний загін запобігав відступу стрілецьких підрозділів під час форсування річки.

Також поблизу цих сіл у повітряному бою 3 листопада 1943 р. загинув молодший лейтенант Б. Кудрявцев – пілот 3-го гвардійського винищувального авіаційного полку, якого було поховано на Вигурівському кладовищі.

У братській могилі Вигурівського цвинтаря покоїться прах іще трьох бійців, ідентифікувати яких і встановити військові частини, дату та обставини загибелі не вдалося.

Загалом серед похованих у братській могилі на Вигурівському кладовищі – один молодший лейтенант, три військовослужбовці сержантського й чотири – рядового складу. За походженням три з них – українці, три – росіяни. Національність двох військовиків встановити не вдалося.

На жаль, дотепер не з'ясовано, чи відразу всіх загиблих поховали в одній могилі. Згідно з даними Броварського військкомату, в 1947 р. братська могила із вісьмома загиблими вже була, щоправда, невідомо, де саме. Крім того, заплановано було перепоховання воїнів у с. Пухівка Броварського району Київської області. Наразі знаємо, що його не відбулося.

У 1950 р. працівники Київського обласного військового комісаріату підготували звіт про кількість і розміщення могил воїнів Червоної армії, загиблих під час німецько-радянської війни на теренах області. Згідно зі звітом, на території кладовища с. Вигурівщина були братська могила та одиночне поховання, розміщене на південний схід від околиці села. На жаль, ані інформації про загиблого воїна, ані відомостей про його могилу не збереглося [9].

На братській могилі, де поховано вояків, які брали участь у визволенні спалених окупантами с. Троєщина та Вигурівщина, а також тих, хто загинув під час форсування р. Дніпро, розміщено кам'яний курган, на верхівці якого бачимо постать солдата з прапором, схилоного на коліно перед пам'яттю загиблих товаришів. В обкладку кургану вмонтовано плити з іменами загиблих селян. Цей пам'ятник є цінним елементом історичної спадщини колишнього приміського с. Вигурівщина (Додаток 3).

У 1995 р. до 50-річчя завершення війни коштом колишніх жителів села було відкрито Стіну Пам'яті зі списком 190 полеглих у боях Другої світової війни односельців.

З метою належного вшанування подвигу звитяжців старшого покоління, увічнення пам'яті жертв Другої світової війни на території сучасного масиву Троєщина встановлено пам'ятники: «Сини Вигурівщини та Троєщини, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.» (с. Троєщина, кладовище) та «Вічна пам'ять воїнам-троещанам, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни» (с. Троєщина, кладовище).

Пам'ятник воїнам-троещанам створено у вигляді постаті солдата з автоматом, який завмер у момент смертельного поранення. Він символізує пам'ять про всіх жителів села, які загинули на фронтах Другої світової війни. Обабіч пам'ятника розміщено кам'яні дошки з викарбованими прізвищами та іменами селян – жертв війни (Додаток 4).

Предметом особливої гордості жителів цієї місцевості є зведення храму Святої Трійці, який довго будували всією громадою. Свято-Троїцький собор – п'ятиглавий, майже 40-метрової висоти з граціозною вежею дзвіниці. Приміщення храму власноруч прикрасили місцеві жителі. Парафіяни принесли ікони, рушники, меблі та церковний посуд. 9 липня 1991 р. відбулася закладка храму, а на день Трійці 1997 р. його освятили, і відтоді в храмі почалися святкові служби [3, 136–137].

9 травня 2020 р., на 75-ту річницю перемоги над нацистською Німеччиною, у Свято-Троїцькому соборі, по всіх храмах і монастирях Української православної церкви відбулися заупокійні молебні по загиблих воїнах Другої світової війни. Після Божественної літургії біля пам'ятників на кладовищах с. Вигурівщина і Троєщина були відслужені заупокійні літії [14].

Попри значний проміжок часу від завершення Другої світової війни пам'ятеві практики на досліджуваній територіальній локації зберігаються. Пам'ятники, могили, кам'яні плити, кургани, що були споруджені в радянський час,

продовжують відігравати роль основних місць пам'яті про війну й значною мірою формують її топографію. Біля братських могил проводяться громадські мітинги та релігійні служби щодо вшанування пам'яті загиблих у тій війні.

Джерела та література:

1. Гальдер Ф. Военный дневник 1941–1942 гг. / Ф. Гальдер. – М.: АСТ, 2003. – 893 с.
2. Державний архів Київської області. – Ф. Р-4758. – Оп. 2. – Спр. 8. – 135 арк.
3. Деснянський район: з глибини століть – у сьогодення: довідково-інформаційне видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://desnabib.kiev.ua/files/Z_Glybynyu_stolit.pdf. – Назва з екрана.
4. Історія міст і сіл Української РСР: в 26 т. Київська область / П.Т. Тронько (голова Голов. редкол.); Ф.М. Рудич (голова редколегії) та ін. – К.: Головна редакція УРЕ, 1971. – 792 с.
5. Калібовець С.М. Спалені села Київщини (1941–1943 рр.): за матеріалами розслідування злочинів нацистських окупантів в Україні // Актуальні проблеми партизансько-підпільного руху в Україні в роки Великої Вітчизняної війни: матеріали Міжнародної наукової конференції, м. Корюківка, 14 грудня 2011 р. / Чернігівська обласна державна адміністрація, Український інститут національної пам'яті; упоряд.: С.В. Бутко, Р.І. Пилявець. – Чернігів: Десна Поліграф, 2012. – С. 124–136.
6. Крещанов А. 1941. Оборона Киева. Книга 1 / А. Крещанов, А. Кузяк, А. Осипов, О. Продан. – К.: Архив-Пресс, 2002.
7. Кузнецов А. Бабин Яр / Анатолій Кузнецов. – К.: Саміт-Книга, 2009. – 352 с.
8. Музеєфікація історії: оборона Києва у 1941 році: Зб. матеріалів науково-практичної конференції «Музеєфікація історії: оборона Києва у 1941 році», м. Київ, 13 листопада 2018 р. / Київська обласна державна адміністрація; Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв; Український інститут воєнної історії. – Київ: НАККІМ, 2018. – 119 с.
9. Обобщенный банк данных о защитниках Отечества, погибших и пропавших без вести в период Великой Отечественной войны и послевоенный период «Мемориал» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.obd-memorial.ru. – Назва з екрана.
10. Парнікоза І.Ю. Київські острови та прибережні урочища на Дніпрі – погляд крізь віки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.myslenedrevo.com.ua/uk/Sci/Kyiv/Islands.html>. – Назва з екрана.
11. Подвиг на віки: Книга Пам'яті України – місто-герой Київ / Ред. кол.: А.І. Тимчик (голова), О.П. Биструшкін (заст. голови) та ін. – К.: Пошуково-видавниче агентство «Книга Пам'яті України», 2000. – 912 с.
12. Рубежі слави: патріотично-краєзнавчі матеріали [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kobu.kiev.ua/wp-content/uploads/2015/10/Рубежі-слави.pdf>. – Назва з екрана.
13. Рибаків М.О. Невідомі та маловідомі сторінки історії Києва. – К.: Кий, 1997. – С. 158–159.
14. У День Великої Перемоги в усіх єпархіях УПЦ піднесли молитви за загиблих (фото, відео, оновлено) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.church.ua/2020/05/10/u-den-velikoji-peremogi-v-usix-jeparxiyah-upc-pidnesli-molitvi-za-zagiblix-foto-video/>. – Назва з екрана.

15. Фонди Національного музею історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс. – Тф-5454/14. – 658 арк.
16. Там само. – Тф-5580/9. – 474 арк.

© **Vita КОНИНА**

МЕСТА ПАМ'ЯТИ О ВТОРОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЕ В КИЕВСКОМ МИКРОРАЙОНЕ ТРОЕЩИНА

Вниманию читателей предлагается статья об истории киевского микрорайона Троещина в годы Второй мировой войны. Опираясь на широкий круг источников и литературы, подробно описано места памяти погибших в боях на этой территории, её уроженцев и жителей, которые в рядах Красной армии принимали участие в немецко-советской войне.

Ключевые слова: г. Киев, Троещина, Выгуровщина, Вторая мировая война, военнослужащий, братская могила.

© **Vita KONINA**

THE PLACES OF MEMORY ABOUT THE SECOND WORLD WAR AT TROIESHCHYNA DISTRICT OF KYIV

Events of the Second World War are removing far away in time. But there are places which remind about those horrible actions in each settlement. There are plenty of such places on the territory of Ukraine's capital. Some of them were on the territory of other settlements during the war days. For example Troieshchyna, nowadays it's the district of Kyiv. There were villages Vyhurivshyna and Troieshchyna of the Brovary's region of Kyiv's region on the territory of modern Troieshchyna during the war.

There were heavy battles on this area during German-Soviet war, just like on the most part of Ukraine. In 1941 the Red Army left Kyiv and drew back through this region which is situated on the left bank of the Dnieper river so there wasn't any massive battle there. And soviet guerrillas fought there. Heavy battles took place in 1943 during the Soviet attack. Soviet soldiers who had died during those battles were buried at the mass graves at the cemetery of Vuhurivshyna and Troieshchyna.

Keywords: Kyiv, Troieshchyna, Vyhurivshyna, the Second World War, combatant, mass grave.

НКО-666Р
В/застб 48863
25 Октября 1943.

104
Форма № 46

ИЗВЕЩЕНИЕ

6614, автоматчик, В/застб 48863, красноармеец
муж, сын, отец, брат, должность, наименование части, воинское звание
 Декаленко Михаил Иосифович
фамилия, имя, отчество
 уроженец д. Васильевка, Дмитровского р-на, Буковской обл.
село, деревня, район, город, область
 За бою за социалистическую Родину, верный воинской присяге, проявив
 геройство и мужество, был ранен и умер от ран. Убит 24 октября 1943
время смерти
 похоронен: Киевская обл. Броварской р-н, д. Выгуровщина
точный адрес места
 погребения

Настоящее извещение является документом для возбуждения хода
 раительства о пенсии (приказ НКО СССР № _____)

Командир В/застб 48863
 Мажора Торшуконь
 Зав. медицинским делом производством
 Военный комиссар
 Бит. 1-отб / Востанов / Дедерин
 ФМ НКО. 4214-4.

Сповідання про загибель М. Декаленка. 1943 р.

Додаток 2.

Н.К.О. С.С.С.Р.
В/засті 48863
28 Октября 1943г.

8/33
28/11-45
У 182
Форма № 46

ИЗВЕЩЕНИЕ

Ваш Сын кр. и в/засты 48863 Белан
муж, сын, отец, брат, должность, наименование части, воинское звание
Степан Александрович
фамилия, имя, отчество
уроженец Гришковской обл. Люблинский р. с. Шняховица
село, деревня, район, город, область
в бою за социалистическую Родину, верный воинской присяге, проявив
геройство и мужество, был ~~ранен и умер от ран~~ Убит 27 октября 1943г.
время смерти
Хоронен: дер. Вышуровщина Бороворого р-но
точный адрес места
Киевской области
погребения

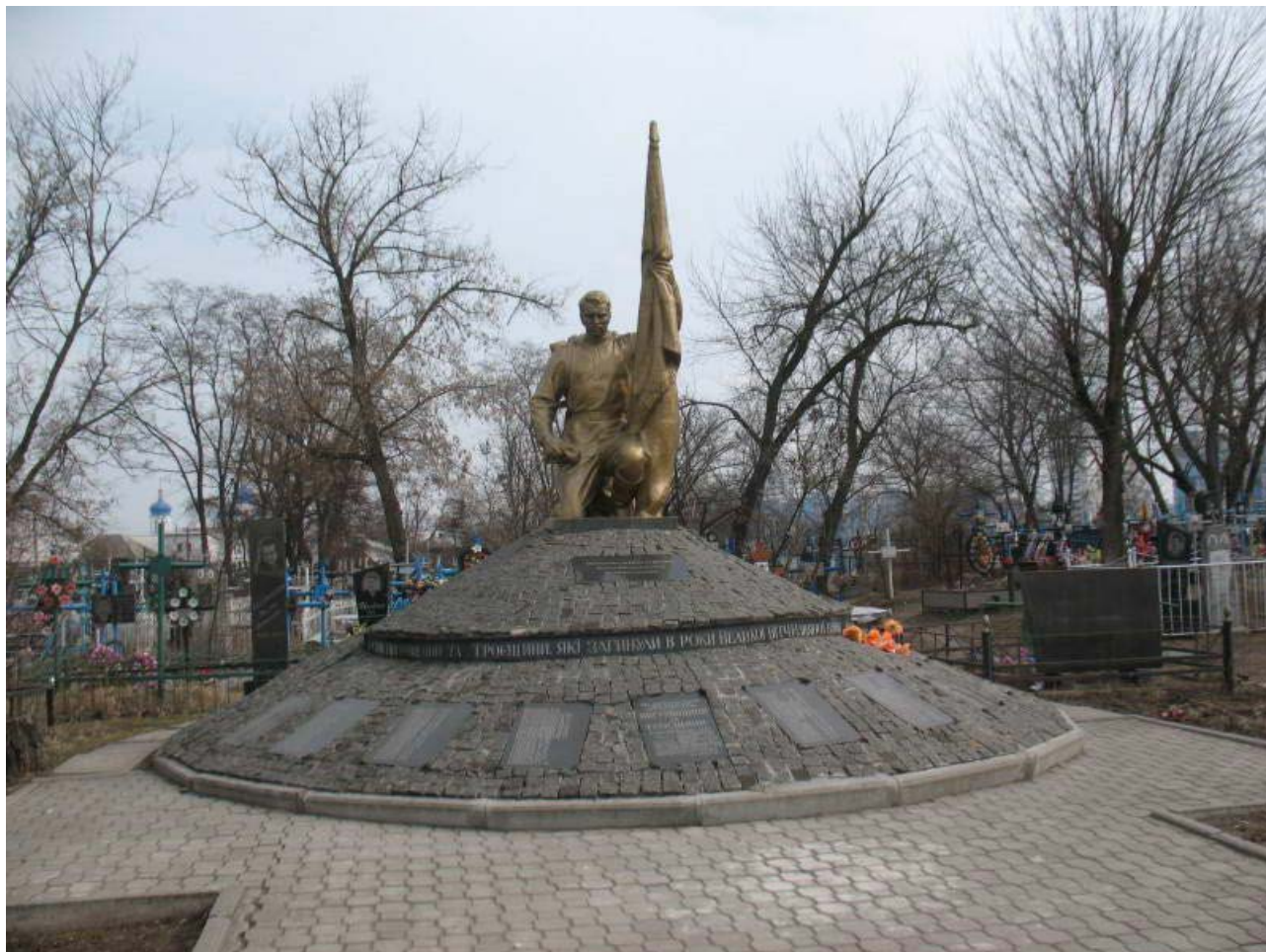
Настоящее извещение является документом для возбуждения ходатайства о пенсии (приказ НКО СССР № _____)

Командир в/засты 48863
начальник госпиталя
Майор / Коршук /
Зав. медицинским делом производством
п. ст. Д. и т. / боец /

Воинский комиссар
ЦП НКО, 4214-4

Сповідання про загибель С. Белана. 1943 р.

Додаток 3.

Пам'ятник «Сини Вигурівщини та Троещини, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.».

Додаток 4.

Пам'ятник «Вічна пам'ять воїнам-тросщанам, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни».